Nr 927

av herr Leuchovius
angående den planerade blockorganisationen inom jordbruket.

Genom beslut den 29 juni 1951 uppdrog Kungl. Maj:t åt arbetsmarknadsstyrelsen och länsarbetsnämnderna att i samråd med statens jordbruksnämnd resp. länsstyrelserna förbereda en blockorganisation för jordbruket i syfte att i ett krisläge säkerställa jordbruksnäringens arbetskraftsbehov och i övrigt verka för ett effektivt utnyttjande av produktionsresurserna. Arbetsmarknadsmyndigheterna skulle ansvara för förberedelserna för blockorganisationen.

Vissa förändringar av detta beslut gjordes 1969, då statens jordbruksnämnd tillsammans med arbetsmarknadsstyrelsen fick i uppdrag att ombesörja planläggningen av jordbrukets blockorganisation. En arbetsgrupp inom jordbruksnämnden har sedan utrett och avlämnat betänkandet "Översyn av jordbrukets blockorganisation". Betänkandet har efter remissbehandling lagts till grund för Kungl. Maj:ts beslut av den 7 april 1972, ang. ny blockorganisation för jordbruk och trädgårdsskötsel. Dessa nya bestämmelser trädde i kraft den 1 juli 1972.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut åvilar planläggningsansvaret på både central och regional nivå statliga myndigheter. Trots att det nu gått nära 7 månader sedan beslutet trädde i kraft har hittintills inte lämnats någon som helst information vare sig till förutvarande blockfunktionärer eller till enskilda lantbrukare. Detta är helt otillfredsställande. Vissa förberedelser har dock gjorts; sålunda har de flesta län fastställt en ny indelning i block och överblock. Men ingen ledningspersonal eller blockfunktionärer har ännu utsetts. Enligt beslutet skall det finnas riksblockledare, länsblockledare, överblockledare och blockledare samt ersättare för samtliga. Några kontaktmöjligheter mellan planläggande myndigheter och företrädare för blockorganisationen på olika nivåer finns i dag inte. Också detta måste betecknas som högst otillfredsställande dels från beredskapssynpunkt, dels för fullgörandet av de uppgifter som åläggs blockfunktionärer under fredstid.

I årets statsverksproposition har statens jordbruksnämnd begärt och fått 30 000 kr. till planläggningen av blockorganisationen. Däremot finns inga medel till den regionala verksamheten som handläggs av lantbruksnämnderna. Enligt Kungl. Maj:t har lantbruksnämnderna fått en totalförsvarsuppgift, vilket dock inte framgår av propositionen, och har ansvaret för planeringen på regional nivå. Några särskilda medel för bestridande av kostnader för detta ändamål kan inte återfinnas i anslaget till lantbruksnämnderna. Jag får därför förutsätta att de medel som finns i anslaget till dessa kan omdisponeras, så att planläggningen av blockverksamheten inte eftersätts.

Jordbrukets blockorganisation är helt naturligt i första hand en beredskapsorganisation, men måste dock liksom andra med liknande uppgifter planeras, prövas och ständigt hållas aktuell.

Uppgifterna under fredstid består således i att bl. a. pröva och lämna uppgifter om den enskilde lantbrukarens behov av uppskov eller befrielse i form av kollektiv yrkesledighet. Vidare bör enskilda lantbrukare kunna få hjälp med intyg om anstånd och tjänstledighet i fråga om militärtjänstgöringen när sådana anses nödvändiga. I försvarsutskottets betänkande 1972:20 hänvisades också till blockorganisationen. Hade den avbytarverksamhet som nu pågår under försök varit inbyggd i blockverksamheten, hade detta varit till mycket stor hjälp. Dagens specialiserade och rationellt drivna jordbruk, som till stor del består av familjejordbruk (enmansbruk), behöver en organiserad avbytarverksamhet vid militärinkallelse, då tillfälliga kompetenta ersättare knappast går att anskaffa.

Med stöd av ovanstående hemställs

att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad i motionen anförts rörande önskvärdheten av att blockorganisationen kan träda i verksamhet.

Stockholm den 25 januari 1973

KARL LEUCHOVIUS (m)